

Kotoutumisen mallikaupunki

JT

Kotoutumisen mallikaupunki -selvitys kokoaa yhteen vantaalaisia kotoutumista edistäviä hyviä käytäntöjä ja sosiaalisia innovaatioita. Tavoitteena on ollut muodostaa kokonaiskuva siitä, miten Vantaan kaupunki vastaa monikielisten ja maahanmuuttaneiden kuntalaisten tarpeisiin ja kehittää palvelujaan yhdenvertaisesti. Selvitys taustamateriaaleineen toimii pohjana uuden strategian mukaiselle Kotoutumisen ohjelmalle. Vantaan kotoutumistyön esittelyä varten hyvistä malleista kootaan diapaketti.

Koska kotoutumisen kokonaiskoordinaatio kuuluu työllisyys- ja kotoutumispalveluille, myös tätä selvitystyötä on toteutettu sieltä käsin. Työtä itsessään on toteutettu poikkihallinnollisesti yhteistyössä eri toimialojen ja yksiköiden kanssa. Mukana ovat olleet mm. työllisyys- ja kotoutumispalvelut, elinvoimapaalvelut, kasvatuksen ja oppimisen toimiala, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala, kaupunkiympäristön toimiala sekä segregaaation ehkäisyn edustus.

Projektipäällikkö Jenni Tahvanainen esittelee kokonaisuuden, jonka jälkeen keskustellaan ja kootaan täydentäviä kommentteja neuvottelukunnalta.

Käsittely:

Projektipäällikkö Jenni Tahvanainen kertoi, että aloite paketin kokoamiseksi tuli muilta kunnilta viime valtuustokaudella Sade Tahvanaisen kautta. Selvityksen on tarkoitus antaa kokonaiskuva kotoutumisen palveluista, esitellä hyviä käytäntöjä jaettavaksi mutta myös parannettavia asioita. Kokonaisuus sisältää laeista tulevat velvollisuudet ja tietoa eri palveluiden saavutettavuudesta. Tämänhetkinen kotouttamisohjelma 2023–2026 on voimassa vuoden loppuun, ja siinä seurataan eurooppalaista kotoutumista Integrating Cities-peruskirjan mukaisesti ja katsotaan kotoutumista laajasti. Tällä valtuustokaudella lähdetään rakentamaan kotoutumisen muutosohjelmaa. Laaja diaesitys sisältää lukuisia hyviä käytäntöjä. Tahvanainen nosti selvityksestä esille joitain keskeisiä asioita, joissa alla on muutama kohta.

Lakisääteisten palveluiden lisäksi on tärkeää järjestää yhdenvertaisia peruspalveluita tukemaan kotoutumista. Se tarkoittaa kaikkien toimialojen osallistumista kotoutumisen edistämiseen.

Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteiden mukaisesti kärjet ovat:

- Tehokas ja nopea asettautuminen ja kotoutuminen
- Työllisyyden edistäminen
- Toimivat peruspalvelut kaikille
- Tervetuloa-ilmapiirin edistäminen

Ulkoisen rahoituksen merkitys peruspalveluiden kehittämisessä on ollut Vantaalla suuri, ja moni hanketyönä alkanut palvelu on juurtunut osaksi peruspalveluita. Sama suuntaus jatkuu, ja toimialojen välistä koordinaatiota tarvitaan.

Tahvanainen näytti yksityiskohtaisen kartoituksen aikuisten suomen kielen opetustarjonnan rakenteesta. Myös siinä näkyy ulkoinen rahoitus ja kolmannen sektorin suuri merkitys suomen kielen vahvistamisessa. Vuosiseuranta mahdollistaa kaupungin panoksen ja tarpeiden kohtaannon arvioinnin, ja tärkeä resurssi vuoden 2026 alusta on Aikuisopiston koordinaattori, jonka tehtävä on syventää yhteistyötä työllisyyspalveluiden kanssa.

Yksi selvityksen peruslähtökohta on tehdä vantaalaiset innovaatiot näkyväksi ja jaettavaksi. Vantaan hyvä malli on verkostomainen yhteistyö ja monitoimijainen tekeminen, kuten esim. Neuvova Vantaa -verkosto ja valmistavan opetuksen Tervetuloa-tapaamiset. Vantaalla on kehitetty myös räätälöityjä ratkaisuja kuten Tsemppari-työelämävalmennus, Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään, Kielikummi-palvelu sekä Talent-Vantaan toiminta. Koulupuolella on kehitetty kieli- ja kulttuuritietoisuutta ja viety koulu keskelle perheiden arkea. Tärkeä yhdenvertaisuutta edistävä tavoite on tarjota tuettua harrastamista saavutettavalla tavalla. Vantaalla välineitä ovat Harrastamisen Vantaa ja Nuorten Juhlarahaston harrastustuki sekä Tempo-orkesteritoiminta.

Tahvanainen korosti lopuksi kotoutumisen kaksisuuntaisuuden merkitystä, jota ilman kotoutumista ei voi tapahtua. Luottamus rakentuu yhteisöjen kanssa yhdessä tekemällä, tutustumalla uusiin järjestöihin ja siirtymällä alueilla tapahtuvaan työhön. Hyvä esimerkki yhdessä tekemisestä on dialogityöpajat ja osallisuuden menetelmien käyttö tilojen suunnittelussa. Kehittämiskohteita Tahvanainen nosti esille viisi. Ne ovat:

1. Tiedolla johtamisen vahvistaminen
2. Poikkihallinnollisen yhteistyön vahvistaminen
3. Viestintä
4. Moninaisuuden huomioiminen kaupungin rekrytointiprosesseissa
5. Uudet osallisuuden muodot eri kieli- ja kulttuuriryhmien huomioimisessa.

Keskustelua syntyi muun muassa uravalmennuspolusta, hankkeissa syntyneistä hyvistä käytännöistä sekä kielituetuista Varian koulutuksista.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 4.2.2026

Esitys:

Keskustellaan, kerätään neuvottelukunnan kommentit ja merkitään tiedoksi.

Päätös:

Keskusteltiin, kerättiin neuvottelukunnan kommentit ja merkittiin tiedoksi.

Lisätiedot:

Jenni Tahvanainen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi